

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni

În conformitate cu prevederile art. 7 din Constituție, republicată,

Ținând seama de prevederile Convenției-cadru privind protecția minorităților naționale, adoptată, la Strasbourg, de Consiliul Europei la 1 februarie 1995, ratificată de România prin legea nr. 33/1995,

Luând în considerare orientările formulate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția) în Raportul privind tratamentul preferențial acordat de statul înrudit minorităților naționale (Veneția, 19 octombrie 2001),

Având în vedere Declarația „Suveranitate, Responsabilitate și Minorități Naționale” a Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE (Haga, 26 octombrie 2001),

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Art. 1 – Prezenta lege reglementează:

a) drepturile persoanelor de etnie română, precum și a celor care aparțin filonului cultural românesc, din afara granițelor României, denumite în continuare *români de pretutindeni*, având ca scop menținerea, promovarea și afirmarea identității lor culturale, etnice, lingvistice și religioase;

b) atribuțiile autorităților competente din România.

Art. 2 – Prevederile prezentei legi se aplică în conformitate cu principiile suveranității teritoriale, buneii vecinătăți, reciprocității, *pacta sunt servanda*, principiul respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și nediscriminării.

Art. 3 – (1) Prevederile acestei legi se aplică pe baza încheierii de acorduri și programe cu statele în care există persoane prevăzute la art.1 lit. a) din prezenta lege sau de protocoale ale Comisiilor mixte bilaterale, respectiv pe bază de reciprocitate și în conformitate cu prevederile Convenției-cadru privind protecția minorităților naționale, ale Raportului privind tratamentul preferențial acordat minorităților naționale, de către statul înrudit, adoptat la 19 octombrie 2001, și cu recomandările Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE, pentru a asigura protecția identității culturale, etnice, lingvistice și religioase a acestora.

(2) Guvernul României va analiza periodic situația aplicării prevederilor cuprinse în acordurile și programele în vigoare încheiate cu statele menționate la alin.(1) și a standardelor și documentelor internaționale și europene în domeniul protecției persoanelor aparținând minorităților naționale, la care statele respective sunt parte.

Art.4 – (1) Românii de pretutindeni au următoarele drepturi:

a) dreptul de a beneficia de acces gratuit în România în instituțiile publice de cultură, monumente istorice, sit-uri de patrimoniu;

b) dreptul de a studia în România la toate nivelurile și formele de învățământ;

c) dreptul de a solicita, și obține, prin concurs, burse de studiu în România, la orice nivel și formă de învățământ, în vederea aprofundării cunoștințelor de limbă română și pentru afirmarea identității culturale și științifice române, în condiții similare cetățenilor români;

d) dreptul de a participa la stagii de perfecționare în România și de a beneficia de facilitățile aferente pentru cadrele didactice;

e) dreptul de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru a beneficia de manuale, cărți de specialitate, beletristică, publicații și alte materiale editate sau pe suport electronic în limba română;

f) dreptul de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru construcția sau renovarea lăcașelor de cult în statul de cetățenie / reședință;

g) dreptul de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru construcția sau renovarea de instituții educaționale cu predarea în limba română în statul de cetățenie / reședință;

h) dreptul de a solicita și obține sprijinul financiar sau material al statului român pentru susținerea manifestărilor culturale, artistice și religioase ale românilor de pretutindeni, a învățământului în limba română, precum și pentru funcționarea organizațiilor culturale ale românilor de pretutindeni și pentru alte activități legate de obiceiurile și tradițiile acestora;

i) dreptul de a participa la Congresul Românilor de Pretutindeni, organizat în conformitate cu art.8;

j) dreptul de a obține vize gratuite pentru participarea la activități având ca scop menținerea și afirmarea identității culturale, etnice, lingvistice și religioase, organizate în România;

k) dreptul de a solicita și obține sprijin pentru editarea de publicații și realizarea de producții audio-vizuale în limba română, precum și pentru crearea de mass-media proprii;

l) dreptul de a primi distincții ale statului român pentru promovarea valorilor culturale, spirituale și științifice românești;

m) alte drepturi prevăzute în acorduri internaționale și programe de colaborare.

(2) De drepturile prevăzute la alin.(1) lit.a)-d) poate beneficia, la cerere, fără discriminare, orice persoană care studiază/predă în limba română în străinătate, indiferent de originea etnică.

(3) Asistența prevăzută la alin.(1) lit. e), f), g), h), k) va fi acordată cu respectarea strictă a principiului nediscriminării și a reglementărilor interne din statul de cetățenie / reședință, care sunt în conformitate cu standardele europene și internaționale.

(4) Exercițarea drepturilor prevăzute la lit.a), i), j) se realizează numai pe baza prezentării adevărinitei prevăzute la art. 5 alin.(4), însoțite de un document de identitate valabil, emis de autoritățile statului de cetățenie.

Art. 5 – (1) Români de pretutindeni beneficiază de drepturile prevăzute în prezenta lege, pe baza îndeplinirii următoarelor condiții:

a) declară, pe baza voinței liber exprimate, în condițiile prevăzute de Convenția-cadru privind protecția minorităților naționale, că își asumă identitatea culturală română, indiferent de denumirea folosită în statul de cetățenie / reședință pentru desemnarea minorității respective;

b) posedă cunoștințe de limbă română corespunzătoare;

c) deține calitatea de membru al unei organizații reprezentative a românilor de pretutindeni, dacă există.

(2) Declarația prevăzută la alin.(1) lit. a), respectiv testarea cunoștințelor prevăzute la alin(1) lit. b), și, dacă este cazul, dovedirea calității prevăzute la alin.(1) lit. c) se realizează la sediul misiunii diplomatice sau oficiului consular al României din statul de cetățenie / reședință, cu sprijinul Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

(3) Misiunile diplomatice și oficiile consulare transmit Departamentului pentru Români de Pretutindeni informații cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute la alin.(1).

(4) Departamentul pentru Români de Pretutindeni, pe baza constatării îndeplinirii condițiilor prevăzute la alin.(1), eliberează solicitantului o adeverință care atestă că acesta beneficiază de drepturile prevăzute de prezenta lege.

(5) Cheltuielile de emiterie și cele de transmitere către solicitant, prin poștă, se suportă din bugetul Departamentului pentru Români de Pretutindeni.

Art. 6 – (1) Autoritatea competentă din România pentru aplicarea, respectiv coordonarea aplicării prevederilor prezentei legi, este Departamentul pentru Români de Pretutindeni.

(2) Alte instituții din România cu competențe în domeniu, potrivit legislației în vigoare, vor acorda întregul sprijin Departamentului pentru Români de Pretutindeni, pe bază de parteneriat instituțional.

(3) Pentru aplicarea prevederilor prezentei legi, Departamentul pentru Români de Pretutindeni se organizează ca instituție publică, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului și coordonarea Primului Ministru.

(4) Departamentul pentru Români de Pretutindeni este condus de un Președinte, care are rang de ministru delegat.

(5) Fondurile pentru funcționarea Departamentului pentru Români de Pretutindeni și realizarea proiectelor destinate românilor de pretutindeni se alocă prin intermediul bugetului Cancelariei Primului Ministru.

(6) Anual, prin hotărâre a Guvernului, se aprobă modul de repartizare și utilizare a sumelor prevăzute în bugetul Cancelariei Primului Ministru pentru sprijinirea românilor de pretutindeni.

(7) În termen de 30 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Departamentul pentru Români de Pretutindeni va încheia protocoale de colaborare pentru aplicare prezentei legi cu Camera Deputaților, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Culturii și Cultelor, precum și cu alte instituții cu competență în domeniu.

Art. 7 - (1) În scopul întăririi legăturilor cu românii de pretutindeni, anual se organizează sub egida Parlamentului, în România sau în străinătate, Congresul Românilor de Pretutindeni, cu consimțământul autorităților statului respectiv, în cazul în care se decide organizarea în străinătate.

(2) Convocarea Congresului Românilor de Pretutindeni se realizează de conducerea Camerei Deputaților, în colaborare cu Departamentul pentru Români de Pretutindeni, iar cheltuielile privind organizarea și desfășurarea Congresului Românilor de Pretutindeni sunt prevăzute în bugetul Camerei Deputaților, în mod distinct.

(3) Cu prilejul primei sale reuniuni, Congresul Românilor de Pretutindeni își va desemna organele de conducere și va elabora regulamentul de funcționare.

Art. 8 - (1) Congresul Românilor de Pretutindeni alege Consiliul Românilor de Pretutindeni, cu caracter permanent.

(2) Consiliul Românilor de Pretutindeni este o instituție cu personalitate juridică, având sediul în București, la Palatul Parlamentului. Cheltuielile legate de funcționarea Consiliului sunt finanțate din bugetul Camerei Deputaților.

(3) Modul de organizare și funcționare a Consiliului se stabilește de către Congresul Românilor de Pretutindeni, cu avizul conform al Biroului Permanent al Camerei Deputaților.

(4) Consiliul Românilor de Pretutindeni acordă consultața și asistență Parlamentului României, Departamentului pentru Români de Pretutindeni, precum și celorlalte instituții guvernamentale competente, cu care colaborează pentru promovarea de inițiative legislative referitoare la românii de pretutindeni, respectiv la realizarea și aplicarea programelor destinate comunităților românești.

Art. 9 - Se instituie Ziua Românilor de pretutindeni care se va sărbători în fiecare an la data de 30 noiembrie, ziua Sf. Andrei, Apostolul românilor.

Art. 10 – (1) Se înființează *Muzeul Românilor de Pretutindeni*.
(2) Sediul muzeului va fi în municipiul București.
(3) Organizarea și funcționarea acestuia, inclusiv alocarea unui sediu corespunzător, vor fi stabilite prin hotărâre a Guvernului.

Art. 11 – (1) Sprijinul financiar și logistic necesar pentru realizarea proiectelor legate de exercitarea drepturilor prevăzute la art.4 se acordă prin instituțiile de specialitate, care pot apela și la fundații de utilitate publică.

(2) Finanțarea proiectelor destinate românilor de pretutindeni se poate asigura prin efectuarea de plăți în avans, conform legislației în vigoare, fără scrisoare de garanție bancară.

Art. 12 – (1) Centrul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni, denumit în continuare *Centrul*, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Cancelariei Primului Ministru, sprijină exercitarea drepturilor prevăzute în art. 4 alin.(1) lit. b) și d).

(2) Structura organizatorică, statul de funcții, regulamentul de organizare și funcționare a Centrului se aprobă prin ordin al șefului Cancelariei Primului Ministru, cu avizul Departamentului pentru Românii de Pretutindeni.

(3) Salarizarea personalului Centrului se face potrivit prevederilor legale în vigoare aplicabile personalului din sectorul bugetar.

(4) Directorul general al Centrului este un membru al Academiei Române, sau o altă personalitate culturală sau științifică, numită prin ordin al șefului Cancelariei Primului Ministru.

(5) Centrul derulează programe de pregătire pentru însușirea terminologiei de specialitate a instituțiilor de învățământ, ale căror cursuri le vor urma persoanele care exercită drepturile prevăzute la art. 4 alin.(1) lit b), c), și d), și pentru promovarea valorilor culturale românești.

(6) Studenții și cursanții Centrului pot fi bursieri ai statului român, beneficiază de cazare gratuită în spațiile Centrului și pot beneficia de cazare gratuită în căminele studențești, pe perioada anului pregătitor.

(7) Cheltuielile curente și de capital ale Centrului se finanțează din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat, prin bugetul Cancelariei Primului Ministru.

(8) Veniturile proprii provin din:

- a) activități de cercetare științifică;
- b) asistență de specialitate și consultanță;
- c) sprijin financiar acordat de organisme internaționale;
- d) donații, sponsorizări, precum și alte resurse legal constituite.

(9) Persoanele care exercită drepturile prevăzute la art. 4, alin. (1), lit. b), c) și d) beneficiază de cazare gratuită în cămine studențești pe perioada efectuării studiilor în România, sub condiția dovedirii resurselor insuficiente, în condițiile legale prevăzute pentru cetățenii români.

(10) Autoritățile administrației publice locale din unitățile administrativ-teritoriale în care se realizează activitățile organizate sau coordonate de către Centru vor acorda asistența necesară pentru a asigura, în condițiile convenite, spațiile și echipamentele corespunzătoare pe durata activităților respective.

(11) În scopul desfășurării activității Centrului, clădirea situată în localitatea Crevedia, județul Dâmbovița, proprietate publică a statului, aflată în administrarea Cancelariei Primului Ministru, se transmite în folosința exclusivă a Centrului, împreună cu terenul și celelalte bunuri mobile și imobile aferente.

Art. 13 - (1) Prezenta lege nu aduce atingere competențelor Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Afacerilor Externe sau ale altor instituții românești de profil, în ceea ce privește acordarea de burse pentru cetățeni ai altor state, de origine etnică română, cetățeni români cu domiciliul în străinătate și cetățeni străini.

(2) Acordarea burselor pentru românii de pretutindeni se realizează cu avizul conform al Departamentului pentru Românii de Pretutindeni și cu cel al Ministerului Afacerilor Externe, după caz.

(3) Ministerul Educației și Cercetării, Departamentul pentru Românii de Pretutindeni și Ministerul Afacerilor Externe organizează preselecția pentru românii de pretutindeni care doresc să beneficieze de burse oferite de statul român.

(4) Fondurile pentru asigurarea burselor, cheltuielile de școlarizare și subvențiile pentru cazarea în cămine studențești pentru românii de pretutindeni se prevăd în bugetul Ministerului Educației și Cercetării.

Art. 14 – La data intrării sale în vigoare, se abrogă legea nr. 150 / 1998 privind sprijinul acordat comunităților românești de pretutindeni, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I, nr. 265 din 16 iulie 1998, cu modificările ulterioare.

Această lege a fost adoptată de Camera Deputaților în ședința din data de, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

Președintele Camerei Deputaților, Adrian Năstase

Această lege a fost adoptată de Senat în ședința din data de, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (1) din Constituția României.

Președintele Senatului, Nicolae Văcăroiu.....